Įstatymas skelbtas: Žin., 2003, Nr. 73-3352
Neoficialus įstatymo tekstas

LIETUVOS RESPUBLIKOS PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS NEPASITURINČIOMS ŠEIMOMS IR VIENIEMS GYVENANTIEMS ASMENIMS ĮSTATYMAS

2003 m. liepos 1 d. Nr. IX-1675
Vilnius

Nauja įstatymo redakcija (keistas įstatymo pavadinimas) nuo 2006 m. gruodžio 1 d.:
Nr. X-916, 2006-11-21, Žin., 2006, Nr. 130-4889 (2006-11-30)

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šio įstatymo paskirtis – įvertinus nepasiturinčių šeimų ir vienų gyvenančių asmenų turtą ir pajamas, kai suaugę šeimos nariai ir vieni gyvenantys asmenys yra išnaudoję visas kitų pajamų gavimo galimybes, nustatyti valstybės teikiamos piniginės socialinės paramos dydį ir teikimo sąlygas, gavėjų teises ir pareigas, finansavimo šaltinius.

2. Šis įstatymas taikomas Lietuvos Respublikoje nuolat gyvenantiems asmenims.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Artimi giminaičiai** – tai tiesiosios ir šoninės linijos giminaičiai: tėvai ir vaikai, seneliai ir vaikaičiai, broliai ir seserys.

2. **Būstas (gyvenamosios patalpos) (**toliau – **būstas)** – vienbutis gyvenamasis namas, jo dalis, butas ar kitos gyvenamosios patalpos, tinkamos vienam asmeniui ar šeimai gyventi ir atitinkančios statybos bei specialiųjų normų (higienos, priešgaisrinės saugos ir kitus) reikalavimus.

3. **Būsto naudingasis plotas** – gyvenamųjų kambarių ir kitų būsto patalpų (virtuvių, sanitarinių mazgų, koridorių, įstatytų spintų, šildomų lodžijų ir kitų šildomų pagalbinių patalpų) bendras grindų plotas. Į naudingąjį būsto plotą neįskaitomas balkonų, terasų, rūsių, nešildomų lodžijų grindų plotas.

4. **Išlaidos būsto šildymui** – išmatuotų, priskirtų pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos rekomenduojamus ar vartotojų siūlomus šilumos paskirstymo metodus ar kitaip nustatytų energijos ar kuro sąnaudų patalpoms šildyti, padaugintų iš jų kainos, suma (įskaitant pridėtinės vertės mokestį).

5. **Išlaidos karštam vandeniui** – karšto vandens kiekio, padauginto iš jo kainos, arba išlaidų už šaltą vandenį, suvartotą karštam vandeniui paruošti, ir energijos ar kuro sąnaudų, suvartotų šaltam vandeniui pašildyti, padaugintų iš jų kainos, bei energijos ar kuro sąnaudų karšto vandens temperatūrai palaikyti (cirkuliacijai), padaugintų iš jų kainos, suma (įskaitant pridėtinės vertės mokestį).

6. **Išlaidos šaltam vandeniui –** šalto vandens ir nuotekų kiekių, padaugintų iš jų kainų bei pardavimo veiklos sąnaudų (išlaidų), suma (įskaitant pridėtinės vertės mokestį).

7. **Nepasiturinti šeima arba vienas gyvenantis asmuo** – šeima arba vienas gyvenantis asmuo, kurie, įvertinus jų turimą turtą ir pajamas, šio įstatymo nustatyta tvarka turi teisę gauti piniginę socialinę paramą.

8. **Nuolat Lietuvos Respublikoje gyvenantys asmenys** – Lietuvos Respublikos piliečiai ir Lietuvos Respublikoje nuolat gyvenantys užsieniečiai bei asmenys be pilietybės, kurių duomenys apie gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje, o neturinčių gyvenamosios vietos – apie savivaldybę, kurioje gyvena, yra įrašyti į Lietuvos Respublikos gyventojų registrą.

9. **Socialinės rizikos asmuo** – vyresnis kaip 18 metų asmuo, turintis emocinių, elgesio, socialinių problemų ir dėl to esantis socialiai atskirtas – elgetaujantis, valkataujantis, skurstantis arba (ir) patyręs psichologinę, fizinę ar seksualinę prievartą, smurtą šeimoje, arba (ir)

piktnaudžiaujantis alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, arba (ir) yra priklausomas nuo azartinių lošimų, arba (ir) įsitraukęs ar linkęs įsitraukti į nusikalstamą veiklą.

10. **Socialinės rizikos šeima** – šeima, kurioje auga vaikų iki 18 metų ir kurioje bent vienas iš tėvų piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, yra priklausomas nuo azartinių lošimų, dėl socialinių įgūdžių stokos nemoka ar negali tinkamai prižiūrėti vaikų, naudoja prieš juos psichologinę, fizinę ar seksualinę prievartą, gaunamą valstybės paramą panaudoja ne šeimos interesams ir todėl iškyla pavojus vaikų fiziniam, protiniam, dvasiniam, doroviniam vystymuisi bei saugumui. Socialinės rizikos šeimai priskiriama ir šeima, kurios vaikui įstatymų nustatyta tvarka yra nustatyta laikinoji globa (rūpyba).

11. **Šeima** – sutuoktiniai arba bendrai gyvenantys neįregistravę santuokos pilnamečiai vyras ir moteris, taip pat susituokęs asmuo, su kuriuo teismo sprendimu dėl sutuoktinių gyvenimo skyrium yra likę gyventi jų vaikai, arba vienas iš tėvų, jų vaikai iki 18 metų. Į šeimos sudėtį taip pat įskaitomi nedirbantys nesusituokę ir su kitu asmeniu bendrai negyvenantys asmenys nuo 18 iki 24 metų: besimokantys dieninėse bendrojo lavinimo mokyklose ir kitų formaliojo švietimo įstaigų dieniniuose skyriuose (mokiniai ar studentai), taip pat asmenys laikotarpiu nuo dieninių bendrojo lavinimo mokyklų baigimo dienos iki tų pačių metų rugsėjo 1 dienos. Į globėjų (rūpintojų) šeimų sudėtį vaikai, kuriems įstatymo nustatyta tvarka yra nustatyta globa ar rūpyba, neįskaitomi.

12. **Šeimos arba vieno gyvenančio asmens turto vertės normatyvas** – pagal šio įstatymo 14 straipsnį nustatyta turto vertė.

13. **Valstybės remiamos pajamos šeimai arba vienam gyvenančiam asmeniui** – valstybės remiamų pajamų dydis, padaugintas iš šeimos narių skaičiaus.

14. **Vienas gyvenantis asmuo** – vienas gyvenantis vyresnis kaip 18 metų nesusituokęs asmuo, taip pat susituokęs, tačiau teismo sprendimu gyvenantis skyrium asmuo, neturintis vaikų arba jų turintis, tačiau teismo sprendimu dėl sutuoktinių gyvenimo skyrium vaikai yra likę gyventi su kitu sutuoktiniu.

3 straipsnis. Piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims rūšys

Piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims (toliau – piniginė socialinė parama) rūšys yra šios:

1) socialinė pašalpa;

2) būsto šildymo išlaidų, išlaidų šaltam vandeniui ir išlaidų karštam vandeniui kompensacijos (toliau – kompensacijos).

4 straipsnis. Piniginės socialinės paramos finansavimas

1. Piniginė socialinė parama, išskyrus socialinę paramą, nurodytą šio įstatymo 22 straipsnio 4 dalyje, finansuojama iš valstybės biudžeto specialios tikslinės dotacijos savivaldybių biudžetams.

2. Piniginei socialinei paramai, nustatytai šio įstatymo 22 straipsnio 3 dalyje, gali būti panaudojama iki 2 procentų socialinei pašalpai ir kompensacijoms skirtų lėšų.

3. Socialinė parama šio įstatymo 22 straipsnio 4 dalyje nurodytais atvejais finansuojama iš savivaldybės biudžeto lėšų.

4. Piniginei socialinei paramai administruoti iš valstybės biudžeto specialios tikslinės dotacijos savivaldybių biudžetams skiriami 4 procentai socialinei pašalpai ir kompensacijoms skirtų lėšų.

5. Nepanaudotos valstybės biudžeto specialios tikslinės dotacijos savivaldybių biudžetams lėšos piniginei socialinei paramai skaičiuoti ir mokėti gali būti naudojamos kitai socialinei paramai finansuoti Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

ANTRASIS SKIRSNIS
PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS TEIKIMO SĄLYGOS

5 straipsnis. Šeimos arba vieno gyvenančio asmens teisė į socialinę pašalpą

Šeima arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į socialinę pašalpą, jei kreipimosi metu atitinka visus šiame straipsnyje nurodytus reikalavimus:

1) nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 12 straipsnyje, vertė neviršija turto vertės normatyvo;

2) pajamos, nurodytos ir apskaičiuotos pagal šio įstatymo 15 ir 16 straipsnius, yra mažesnės už valstybės remiamas pajamas šeimai arba vienam gyvenančiam asmeniui;

3) kiekvienas vyresnis kaip 18 metų šeimos narys, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šio įstatymo 7 straipsnyje nurodytų sąlygų.

6 straipsnis. Šeimos arba vieno gyvenančio asmens teisė į kompensacijas

Gyvenamąją vietą būste deklaravę šeimos nariai arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į kompensacijas, jei kreipimosi metu atitinka šiuos reikalavimus:

1) šeimos arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 12 straipsnyje, vertė neviršija turto vertės normatyvo;

2) išlaidos už būsto šildymą, kai būsto naudingasis plotas bei atskirų energijos ir kuro rūšių sąnaudos būstui šildyti ne didesni už šio įstatymo 10 straipsnyje nustatytus normatyvus, viršija 20 procentų skirtumo tarp šeimos arba vieno gyvenančio asmens pajamų ir valstybės remiamų pajamų šeimai arba vienam gyvenančiam asmeniui dydžio; arba (ir)

3) išlaidos už faktinį šalto vandens bei nuotekų kiekį, bet ne didesnį už šio įstatymo 10 straipsnyje nustatytą normatyvą, viršija 2 procentus šeimos arba vieno gyvenančio asmens pajamų; arba (ir)

4) išlaidos už karštą vandenį, kurio kiekis bei atskirų energijos ar kuro rūšių sąnaudos karštam vandeniui ne didesni už šio įstatymo 10 straipsnyje nustatytus normatyvus, viršija 5 procentus šeimos arba vieno gyvenančio asmens pajamų;

5) kiekvienas vyresnis kaip 18 metų šeimos narys, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šio įstatymo 7 straipsnyje nurodytų sąlygų;

6) įsiskolinusieji už būsto šildymą, karštą ar šaltą vandenį su energijos, kuro, vandens tiekėjais yra sudarę sutartį dėl dalies įsiskolinimo padengimo, kas mėnesį grąžinant ne daugiau kaip 20 procentų šeimos arba vieno gyvenančio asmens pajamų, arba teismas yra priteisęs padengti įsiskolinimą.

7 straipsnis. Sąlygos, kurioms esant asmenys turi teisę į piniginę socialinę paramą

1. Sąlygos, kurioms esant asmenys turi teisę į piniginę socialinę paramą:

1) vyresni kaip 18 metų asmenys dirba ir per laikotarpį, už kurį pajamos apskaičiuojamos, dirbo ne mažiau kaip du trečdalius maksimalios darbo laiko trukmės (įskaitant laikinojo nedarbingumo, prastovų ne dėl darbuotojo kaltės, kasmetinių atostogų ir kitą dėl pateisinamų priežasčių nedirbtą laiką, už kurį mokama įstatymų nustatyta tvarka), nustatytos Darbo kodekso 144 straipsnio 1 dalyje arba 145 straipsnyje, arba dirba ne visą darbo laiką Darbo kodekso 146 straipsnio 1 dalies 2–6 punktuose nustatytais atvejais, o jiems darbo užmokesčio apskaičiuojama ne mažiau už minimalią mėnesinę algą arba minimalų valandinį atlygį proporcingai dirbtam laikui arba atliktam darbui;

2) asmenys mokosi dieninėse bendrojo lavinimo mokyklose ir kitų formaliojo švietimo įstaigų dieniniuose skyriuose, kol jiems sukaks 24 metai bei laikotarpiu nuo dieninės bendrojo lavinimo mokyklos baigimo dienos iki tų pačių metų rugsėjo 1 dienos, bet ne ilgiau, negu kol jiems sukaks 24 metai;

3) asmenys, sukakę senatvės pensijos amžių arba gaunantys bet kokios rūšies pensiją, pensijų išmokas ir (ar) šalpos išmokas, išskyrus pensijas, paskirtas netekus 45–55 procentų darbingumo (pensijas, paskirtas asmenims, iki 2005 m. liepos 1 d. pripažintiems III grupės invalidais) bei našlių ar našlaičių pensijas;

4) asmenys yra bedarbiai, gaunantys nedarbo socialinio draudimo išmoką arba mokymosi laikotarpiu – mokymosi stipendiją, arba dirbantys viešuosius ar Užimtumo fondo remiamus darbus. Šių išmokų mokėjimo ir įdarbinimo laikotarpiui pasibaigus, teisė į piniginę socialinę paramą išlieka iki šio straipsnio 1 dalies 5 punkte nustatytos sąlygos atsiradimo;

5) asmenys yra ne trumpiau kaip 6 mėnesius įsiregistravę teritorinėje darbo biržoje;

6) vienas gyvenantis asmuo arba vienas iš šeimos narių slaugo vaiką (vaikus), kuriam (kuriems) įstatymo nustatyta tvarka nustatyta globa (rūpyba) šeimoje, šeimos narį (narius), artimą savo ar sutuoktinio giminaitį, jei jiems yra mokamos slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinės kompensacijos arba jie pripažinti neveiksniais;

7) asmuo ne trumpiau kaip vieną mėnesį gydosi sveikatos priežiūros įstaigos stacionare arba ne trumpiau kaip vieną mėnesį turi nedarbingumo pažymėjimą;

8) yra nėščia moteris, kuriai yra likę 70 kalendorinių dienų iki numatomos gimdymo datos;

9) teritorinėje darbo biržoje įsiregistravę asmenys, kuriems iki senatvės pensijos amžiaus sukakties likę ne daugiau kaip 5 metai;

10) asmenys yra įsiregistravę teritorinėje darbo biržoje ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo šiame punkte nurodytų aplinkybių atsiradimo: baigę formaliojo švietimo įstaigų dieninius skyrius abiturientai ir absolventai; netekę 45–55 procentų darbingumo asmenys (III grupės invalidai); asmenys, kuriems buvo nustatytas neįgalumo arba darbingumo lygis, nustatyto neįgalumo arba darbingumo lygio terminui pasibaigus; motina (tėvas) arba globėja (globėjas) jos (jo) auginamam vaikui sukakus 3 metus; asmenys, dirbę pagal laikinąją ar patarnavimo (ne trumpiau kaip 1 mėnesį), terminuotą, sezoninę darbo sutartį, šiai sutarčiai pasibaigus; asmenys, slaugę šeimos narį, vaiką, kuriam įstatymo nustatyta tvarka nustatyta globa (rūpyba) šeimoje, arba artimąjį savo ar sutuoktinio giminaitį, kuriems buvo nustatytas nuolatinės slaugos (pagalbos, priežiūros) būtinumas ar jie buvo pripažinti neveiksniais; iš laisvės atėmimo vietų grįžę asmenys. Nutraukus registraciją teritorinėje darbo biržoje, išskyrus įsidarbinimo atvejį, šiame punkte nurodytiems asmenims taikoma šio straipsnio 1 dalies 5 punkto nuostata;

11) motina (tėvas) arba globėja (globėjas) namuose augina: nelankantį ugdymo įstaigos vaiką iki 3 metų; bent vieną nelankantį ugdymo įstaigos vaiką iki 8 metų, kai šeimoje auginami 3 ir daugiau vaikų iki 14 metų; pagal gydytojų rekomendaciją nelankantį ugdymo įstaigos vaiką iki 8 metų arba dėl to, kad nėra vietų ikimokyklinėse ugdymo įstaigose arba šeima gyvena kaimo vietovėje didesniu kaip trijų kilometrų atstumu nuo ikimokyklinio ugdymo įstaigos;

12) motina arba tėvas, kai vieno iš jų nėra arba jis (ji) dėl ligos, neįgalumo, bausmės atlikimo ir kitų svarbių priežasčių negali prižiūrėti vaiko (vaikų), augina namuose vaiką (vaikus) iki 14 metų ir dirba šeimai nuosavybės teise priklausančius ar išsinuomotus ne mažiau kaip 2 hektarus žemės ūkio naudmenų;

13) vaikai nuo 16 iki 18 metų: mokosi; dirba; yra įsiregistravę teritorinėje darbo biržoje (šios dalies 5 ir 10 punkto sąlygos netaikomos); įstatymų nustatyta tvarka yra nustatytas neįgalumas; nėštumo metu (sukakus 18 metų teisė į piniginę socialinę paramą išlieka iki šios dalies 8 punkte nustatytos sąlygos atsiradimo).

2. Auginančių vaikus iki 18 metų nesusituokusių asmenų, nutraukusių santuoką ar gyvenančių skyrium sutuoktinių šeimos, atitinkančios šio įstatymo 5 ir 6 straipsnių reikalavimus, teisę į socialinę pašalpą turi:

1) sudarius teismo patvirtintą sutartį dėl vaiko (vaikų), kuriam (kuriems) yra pripažinta tėvystė, materialinio išlaikymo arba teismui priteisus šiam vaikui (šiems vaikams) išlaikymą;

2) tėvystės nustatymo, vaiko (vaikų) išlaikymo priteisimo bylos nagrinėjimo teisme laikotarpiu.

3. Piniginė socialinė parama šeimos nariui ar vienam gyvenančiam asmeniui neteikiama, jei jis yra:

1) nuolat arba darbo dienomis išlaikomas (nemokamai gauna nakvynę ir maistą) valstybės ar savivaldybės finansuojamoje įstaigoje;

2) užsienio valstybėje besimokantis ir gyvenantis mokinys ar studentas iki 24 metų;

3) atliekantis bausmę, sulaikytas ar suimtas, jam paskelbta paieška ar teismo pripažintas nežinia kur esančiu;

4) atliekantis privalomąją pradinę karo tarnybą;

5) neturintis leidimo nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, jei tokį leidimą privalo turėti pagal galiojančius teisės aktus.

4. Jei šio straipsnio 2 dalyje nurodyta šeima nėra sudariusi teismo patvirtintos sutarties dėl vaiko materialinio išlaikymo arba dėl išlaikymo ir (ar) tėvystės nustatymo nesikreipė į teismą arba kreipėsi, bet tėvystė nebuvo nustatyta ir (ar) išlaikymas nebuvo priteistas, ši šeima turi teisę gauti kompensacijas, o socialinę pašalpą turi teisę gauti tik vaikas (vaikai).

5. Jei viename būste gyvenamąją vietą yra deklaravę dvi ir daugiau šeimų ir (arba) vienų gyvenančių asmenų, kurie už komunalines paslaugas atsiskaito pagal vieną sąskaitą (atsiskaitomąją knygelę), tačiau bent viena (vienas) iš jų neturi teisės į kompensacijas, jos neskiriamos nė vienai iš šių šeimų ir nė vienam iš vienų gyvenančių asmenų.

TREČIASIS SKIRSNIS
PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS DYDŽIAI

8 straipsnis. Socialinės pašalpos dydis

1. Socialinė pašalpa sudaro 90 procentų skirtumo tarp valstybės remiamų pajamų šeimai arba vienam gyvenančiam asmeniui ir vidutinių šeimos arba vieno gyvenančio asmens pajamų per mėnesį, išskyrus šio įstatymo 7 straipsnio 4 dalyje nurodytą socialinę pašalpą vaikui.

2. Socialinė pašalpa vaikui sudaro 90 procentų skirtumo tarp valstybės remiamų pajamų vienam šeimos nariui ir vidutinių šeimos pajamų vienam šeimos nariui per mėnesį.

9 straipsnis. Kompensacijų dydis

1. Šeimoms arba vienam gyvenančiam asmeniui kompensuojama:

1) šildymo sezono metu – išlaidų už būsto šildymą, kai būsto naudingasis plotas bei atskirų energijos ir kuro rūšių sąnaudos būstui šildyti ne didesni už šio įstatymo 10 straipsnyje nustatytus normatyvus, dalis, viršijanti 20 procentų skirtumo tarp šeimos arba vieno gyvenančio asmens pajamų ir valstybės remiamų pajamų šeimai arba vienam gyvenančiam asmeniui dydžio;

2) išlaidų už faktinį šalto vandens, bet ne didesnį už šio įstatymo 10 straipsnyje nustatytą normatyvą, dalis, viršijanti 2 procentus šeimos arba vieno gyvenančio asmens pajamų;

3) išlaidų už karštą vandenį, kurio kiekis bei atskirų energijos ar kuro rūšių sąnaudos karštam vandeniui ne didesni už šio įstatymo 10 straipsnyje nustatytus normatyvus, dalis, viršijanti 5 procentus šeimos arba vieno gyvenančio asmens pajamų.

2. Jei daugiabučio namo savininkai ar savininkų bendrija yra pasinaudojusi valstybės teikiamais tiksliniais kreditais šilumos taupymo priemonėms įgyvendinti arba pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą daugiabučių namų modernizavimo programą ar ją atitinkančias savivaldybių patvirtintas programas įgyvendina daugiabučio namo modernizavimo investicijų projektą, būsto šildymo išlaidų kompensacija skaičiuojama taikant energijos ar kuro sąnaudų normatyvą, iki bus visiškai išmokėtas tikslinis kreditas. Kompensacijos, apskaičiuotos taikant energijos ar kuro sąnaudų normatyvą, ir kompensacijos, apskaičiuotos pagal faktiškai sunaudotą energiją ar kurą, skirtumas panaudojamas kreditui grąžinti ir palūkanoms apmokėti.

3. Šeimos arba vieno gyvenančio asmens pajamoms neviršijant valstybės remiamų pajamų šeimai arba vienam gyvenančiam asmeniui dydžio, skiriama būsto šildymo išlaidų kompensacija yra lygi faktinėms išlaidoms už būsto šildymą, jei būsto naudingasis plotas bei atskirų energijos ir kuro rūšių sąnaudos būstui šildyti yra ne didesni už šio įstatymo 10 straipsnyje nustatytus normatyvus.

4. Apskaičiuojant išlaidas būsto šildymui ir karštam vandeniui, energijos ir kuro sąnaudos įvertinamos pagal įstatymų nustatyta tvarka patvirtintas kainas, taikant vienanares centralizuotai teikiamos šilumos kainas, o kuro, už kurį atsiskaitoma kas mėnesį pagal apskaitos prietaisų rodmenis, – pagal nustatytas tiekėjų kainas; kietojo ar kitokio kuro, kurio faktinės sąnaudos kiekvieną mėnesį nenustatomos,– pagal savivaldybėse patvirtintas vidutines kainas.

5. Jei namui, kuriame gyvenamąją vietą yra deklaravę dvi ir daugiau šeimų ir (arba) vienų gyvenančių asmenų, šildyti ir (ar) karštam vandeniui paruošti yra įrengta bendra autonominė katilinė, kompensacijos apskaičiuojamos atskirai kiekvienai (kiekvienam) iš jų. Katilinėje per mėnesį sunaudotas kuras perskaičiuojamas į pagamintą šilumą, o šiluma būstams ir skirtingoms reikmėms (būstui šildyti bei karštam vandeniui paruošti) paskirstoma pagal būstų savininkų pasirinktą vieną iš Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos rekomenduotų arba pagal būstų savininkų siūlomą ir su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija suderintą šilumos paskirstymo metodą.

10 straipsnis. Normatyvai kompensacijoms apskaičiuoti

1. Kompensacijoms apskaičiuoti taikomi šie normatyvai:

1) būsto naudingojo ploto normatyvas šeimai arba vienam gyvenančiam asmeniui: vienam iš būste gyvenamąją vietą deklaravusių šeimos narių arba vienam gyvenančiam asmeniui – 38 kvadratiniai metrai, kiekvienam kitam šeimos nariui – 12 kvadratinių metrų. Šie plotai nustatomi pagal kadastrinių matavimų duomenis;

2) karšto vandens – po 1,5 kubinio metro kiekvienam šeimos nariui arba vienam gyvenančiam asmeniui per mėnesį;

3) šalto vandens ir nuotekų – po 2 kubinius metrus kiekvienam šeimos nariui arba vienam gyvenančiam asmeniui per mėnesį, kai karštam vandeniui paruošti naudojama centralizuotai tiekiama šiluma, arba po 3,5 kubinio metro kiekvienam šeimos nariui arba vienam gyvenančiam asmeniui per mėnesį, kai karštam vandeniui paruošti naudojamos kitos energijos ar kuro rūšys.

2. Atskirų energijos ir kuro rūšių sąnaudų normatyvus būstui šildyti ir karštam vandeniui paruošti tvirtina Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija.

3. Šeimai, kurios nariui, deklaravusiam gyvenamąją vietą būste, kompensacija pagal šio įstatymo 7 straipsnio 3 dalį neteikiama, apskaičiuojant būsto naudingojo ploto normatyvą, šiam nariui tenkanti būsto naudingojo ploto normatyvo dalis nenustatoma.

11 straipsnis. Valstybės remiamų pajamų dydžio taikymas

Piniginei socialinei paramai apskaičiuoti taikomas valstybės remiamų pajamų dydis to mėnesio, už kurį socialinė pašalpa ar kompensacijos yra skiriamos.

KETVIRTASIS SKIRSNIS
TURTO VERTĖS NORMATYVO PINIGINEI SOCIALINEI PARAMAI GAUTI NUSTATYMAS

12 straipsnis. Šeimos arba vieno gyvenančio asmens turtas

1. Skiriant piniginę socialinę paramą, į šeimos arba vieno gyvenančio asmens turtą įskaitomas šis šeimos narių arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimas turtas:

1) statiniai, tarp jų ir nebaigti statyti statiniai;

2) privalomos registruoti transporto priemonės;

3) privaloma registruoti žemės ūkio technika;

4) žemė, įskaitant užimtą miško ir vandens telkinių;

5) gyvuliai, paukščiai, žvėreliai, bičių šeimos, jei jų bendra vertė viršija 4 000 litų;

6) akcijos, obligacijos, vekseliai ir kiti vertybiniai popieriai, pajai, jei jų bendra vertė viršija 2 000 litų;

7) meno kūriniai, brangakmeniai, juvelyriniai dirbiniai, taurieji metalai, kurių vieneto vertė viršija 2 000 litų;

8) piniginės lėšos, turimos bankuose bei kitose kredito įstaigose ir ne bankuose bei ne kitose kredito įstaigose, jei jų bendra suma viršija 2 000 litų;

9) gautos (negrąžintos) paskolos, jei jų bendra suma viršija 2 000 litų, išskyrus valstybės paskolas aukštųjų mokyklų studentams;

10) kitiems asmenims paskolintos (negrąžintos) piniginės lėšos, jei jų bendra suma viršija 2 000 litų;.

11) valstybės kompensacijos už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą bei atkuriamos santaupos ir kitos atkuriamos lėšos.

2. Į šeimos arba vieno gyvenančio asmens turtą įskaitoma per laikotarpį, praėjusį nuo paskutinio duomenų apie turtą pateikimo, perleisto nuosavybėn kitam asmeniui šio straipsnio 1 dalies 1–8 punktuose nurodyto turto arba jo dalies vertė, kuri nenurodoma kaip šeimos arba vieno gyvenančio asmens nuosavybėn įsigyto naujo turto vertė ar gautos piniginės lėšos.

13 straipsnis. Nekilnojamojo turto normatyvai

1. Būsto normatyvas šeimai arba vienam gyvenančiam asmeniui yra 60 kvadratinių metrų būsto naudingojo ploto vienam iš jame gyvenamąją vietą deklaravusių šeimos narių, pridedant po 15 kvadratinių metrų kiekvienam kitam šeimos nariui.

2. Žemės sklypo normatyvas šeimai arba vienam gyvenančiam asmeniui, atsižvelgiant į turimos žemės rūšį, yra:

1) namų valdos žemės sklypo ploto: miestuose – 6 arai, miesteliuose ir kaimuose – 25 arai;

2) žemės ūkio paskirties žemės sklypo, neviršijančio 1 hektaro (įskaitant jame esančią namų valdos žemę), ploto: miestuose – 6 arai, miesteliuose ir kaimuose – 25 arai;

3) didesnio kaip 1 hektaro žemės ūkio paskirties žemės sklypo, žemės sklypo, kurį sudaro tik vandens telkinys, ir miškų ūkio paskirties žemės sklypo ploto – 3,5 hektaro.

3. Šeimai arba vienam gyvenančiam asmeniui, gyvenamąją vietą deklaravusiems (gyvenantiems) mieste, didesnio kaip 1 hektaro žemės ūkio paskirties žemės sklypo, žemės sklypo,

kurį sudaro tik vandens telkinys, ir miškų ūkio paskirties žemės sklypo ploto normatyvas yra 6 arai.

4. Jei šeima arba vienas gyvenantis asmuo turi du ir daugiau ne tos pačios paskirties žemės sklypų, taikomas vienos paskirties didžiausios vertės žemės sklypo ploto normatyvas.

5. Šeimai arba vienam gyvenančiam asmeniui, neturintiems žemės sklypo, taikomas šio straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytas žemės sklypo ploto normatyvas.

14 straipsnis. Turto vertės normatyvo apskaičiavimas

1. Šio įstatymo 13 straipsnyje nurodytas kiekvieno tipo (būsto ir žemės sklypo) nekilnojamojo turto vertės normatyvas šeimai arba vienam gyvenančiam asmeniui nustatomas atitinkamo tipo nekilnojamojo turto normatyvą dauginant iš pareiškėjo deklaruotos gyvenamosios vietos (kai neturi gyvenamosios vietos – vietovės, kurioje gyvena) vidutinės nekilnojamojo to tipo turto rinkos vertės.

2. Šio įstatymo 13 straipsnyje nurodyto kiekvieno tipo nekilnojamojo turto vidutinę rinkos vertę tvirtina Komisija privalomam registruoti turtui įvertinti pagal kiekvienų metų vasario 1 d., gegužės 1 d., rugpjūčio 1 d. ir lapkričio 1 d. vidutines nekilnojamojo turto rinkos kainas Lietuvos miestuose ir savivaldybių centruose bei rajonuose (be savivaldybių centrų).

3. Nekilnojamojo turto vertės normatyvas šeimai arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuojamas sudedant abiejų tipų (būsto ir vieno iš žemės sklypų) nekilnojamojo turto vertes.

4. Kilnojamojo turto, piniginių lėšų, vertybinių popierių ir pajų vertės normatyvas šeimai arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuojamas sudedant 45 valstybės remiamų pajamų dydžius vienam vyresniam kaip 18 metų šeimos nariui arba vienam gyvenančiam asmeniui, 30 valstybės remiamų pajamų dydžių kiekvienam kitam vyresniam kaip 18 metų šeimos nariui ir 15 valstybės remiamų pajamų dydžių kiekvienam vaikui iki 18 metų.

5. Turto vertės normatyvas šeimai arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiuojamas sudedant nekilnojamojo turto vertės normatyvą, nurodytą šio straipsnio 3 dalyje, ir kilnojamojo turto, piniginių lėšų, vertybinių popierių bei pajų vertės normatyvą, nurodytą šio straipsnio 4 dalyje.

PENKTASIS SKIRSNIS
PAJAMŲ PINIGINEI SOCIALINEI PARAMAI GAUTI APSKAIČIAVIMAS

15 straipsnis. Šeimos arba vieno gyvenančio asmens pajamos

1. Skiriant piniginę socialinę paramą, įskaitomos visų šeimos narių arba vieno gyvenančio asmens gaunamos pajamos:

1) su darbo santykiais susijusios pajamos;

2) autorinis atlyginimas;

3) pensijos ir (ar) pensijų išmokos, šalpos išmokos, išskyrus slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslines kompensacijas;

4) dividendai;

5) palūkanos;

6) individualios įmonės savininko pajamos, gautos iš šios įmonės apmokestinto pelno;

7) individualios veiklos pajamos, įskaitant pajamas, gautas verčiantis veikla pagal verslo liudijimą;

8) pajamos iš žemės ūkio veiklos, išskyrus pajamas iš žemės ūkio naudmenų, kurių bendras plotas neviršija 1 hektaro;

9) išmokos žemės ūkio veiklai;

10) piniginės lėšos, gautos vaikui išlaikyti (alimentai);

11) kas mėnesį gaunamos socialinio pobūdžio pajamos, išskyrus transporto išlaidų kompensacijas neįgaliesiems, kompensacijas donorams;

12) išeitinė išmoka, išmokama nutraukiant darbo sutartį;

13) išeitinė išmoka atleidžiamam iš pareigų valstybės tarnautojui;

14) ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės ir motinystės (tėvystės) pašalpa;

15) turtinės ar neturtinės žalos atlyginimas (įskaitant vienkartinę netekto darbingumo kompensaciją);

16) labdara piniginėmis lėšomis, kurios bendra suma viršija 4 valstybės remiamų pajamų dydžius;

17) gautos dovanų piniginės lėšos;

18) paveldėtos piniginės lėšos;

19) užsienyje ar iš užsienio valstybės gautos piniginės lėšos;

20) turto pardavimo pajamos, išskyrus įskaitomas į turtą;

21) turto nuomos pajamos;

22) loterijų ar kitų žaidimų laimėjimai, prizai;

23) kitos faktiškai gaunamos pajamos.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos pajamos imamos išskaičiavus gyventojų pajamų mokestį ir valstybinio socialinio draudimo įmokas.

3. Skiriant socialinę pašalpą, būsto šildymo išlaidų, išlaidų šaltam vandeniui ir karštam vandeniui kompensacijos bei socialinė pašalpa į šeimos arba vieno gyvenančio asmens pajamas neįskaitomos.

4. Skiriamos būsto šildymo išlaidų, išlaidų šaltam vandeniui ir karštam vandeniui kompensacijos į šeimos arba vieno gyvenančio asmens pajamas neįskaitomos.

5. Piniginės lėšos, mokamos vaikui išlaikyti (alimentai), į jas mokančio asmens pajamas neįskaitomos.

6. Apskaičiuotas darbo užmokestis, užmokestis už prastovas ne dėl darbuotojo kaltės ir užmokestis už kasmetines atostogas, pensijos, pensijų išmokos, šalpos išmokos, kas mėnesį gaunamos pašalpos, ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės ir motinystės (tėvystės) pašalpos, taip pat kitos kas mėnesį gaunamos pajamos įskaitomos į pajamas tų mėnesių, už kuriuos jos paskirtos.

7. Vienkartinės, už du ar daugiau mėnesių iš karto išmokėtos mėnesinės išmokos ir piniginės lėšos vaikui išlaikyti (alimentai) įskaitomos į pajamas tų mėnesių, kuriais jos buvo išmokėtos.

8. Vienam iš tėvų vaiko (vaikų) išlaikymui gavus teismo priteistą konkrečią pinigų sumą, vidutinė vaikui (vaikams) išlaikyti skirta suma per mėnesį apskaičiuojama gautą pinigų sumą padalijus iš mėnesių iki vaiko pilnametystės skaičiaus.

9. Išlaikymą vaikui (vaikams) priteisus tam tikru turtu, į šeimos pajamas įskaitomos iš to turto naudojimo (nuomos) gaunamos pajamos. Šias pajamas pareiškėjas pats nurodo prašyme-paraiškoje.

10. Pajamos iš žemės ūkio veiklos nustatomos pagal šios veiklos apskaitos dokumentus. Jei tokių dokumentų nėra, vidutinės mėnesio pajamos apskaičiuojamos taikant Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintus žemės ūkio veiklos pajamų, įvertintų pagal sąlygines išlaidas, normatyvus. Jeigu nėra galimybės nustatyti pajamų pagal šiuos normatyvus arba žemės ūkio veikla nevykdoma, vidutinės mėnesio pajamos apskaičiuojamos taikant Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytą pajamų normą hektarui žemės ūkio naudmenų.

16 straipsnis. Pajamų socialinei pašalpai gauti apskaičiavimas

1. Šeimos arba vieno gyvenančio asmens mėnesio pajamos socialinei pašalpai gauti apskaičiuojamos:

1) pagal vidutines 3 mėnesių, praėjusių iki mėnesio, nuo kurio skiriama socialinė pašalpa, pajamas, nurodytas šio įstatymo 15 straipsnyje;

2) pagal mėnesio, nuo kurio skiriama socialinė pašalpa, pajamas, jei bent vieno šeimos nario arba vieno gyvenančio asmens pajamų šaltinis, palyginti su 3 praėjusiais mėnesiais, pasikeitė arba tą mėnesį yra gauta vienkartinė išmoka ar iš karto už du ir daugiau mėnesių išmokėtos kas mėnesį gaunamos išmokos.

2. Šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta tvarka netaikoma, jei per 3 mėnesius, praėjusius iki mėnesio, nuo kurio skiriama socialinė pašalpa, buvo gauta vienkartinė išmoka (premija, vienkartinė netekto darbingumo kompensacija, išeitinė išmoka, išmokėta nutraukus darbo sutartį, išeitinė išmoka atleidžiamam iš pareigų valstybės tarnautojui ir kitos faktiškai gautos vienkartinės pajamos, išskyrus kompensaciją už nepanaudotas atostogas) ar iš karto už du ir daugiau mėnesių išmokėtos kas mėnesį gaunamos išmokos.

3. Jei šeimos nariui socialinė pašalpa pagal šio įstatymo 7 straipsnio 3 dalį neteikiama, tačiau jis gauna šio įstatymo 15 straipsnyje nurodytų pajamų, apskaičiuojant šeimos vidutines

mėnesio pajamas jam tenkanti pajamų dalis iš šeimos pajamų atimama ir socialinė pašalpa skiriama likusiems šeimos nariams.

4. Jei šeimos nariui socialinė pašalpa pagal šio įstatymo 7 straipsnio 3 dalį neteikiama ir jis negauna šio įstatymo 15 straipsnyje nurodytų pajamų, apskaičiuojant šeimos vidutines mėnesio pajamas jam tenkanti pajamų dalis nenustatoma, o socialinė pašalpa skiriama likusiems šeimoms nariams.

17 straipsnis. Pajamų kompensacijoms gauti apskaičiavimas

1. Kompensacijos apskaičiuojamos pagal visų šeimos narių vidutinių mėnesio pajamų dalį, tenkančią būste gyvenamąją vietą deklaravusiems šeimos nariams arba gyvenamąją vietą deklaravusio vieno gyvenančio asmens vidutines mėnesio pajamas.

2. Šeimos arba vieno gyvenančio asmens mėnesio pajamos kompensacijoms gauti apskaičiuojamos šio įstatymo 16 straipsnio 1 arba 2 dalyje nustatyta tvarka.

3. Socialinę pašalpą gaunančiai šeimai arba vienam gyvenančiam asmeniui kompensacijos apskaičiuojamos pagal pajamas, kurios paskutinį kartą buvo nurodytos skiriant socialinę pašalpą, įskaitant pagal šias pajamas paskirtos socialinės pašalpos dydį.

4. Jei šeima arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į kompensacijas pagal Lietuvos Respublikos kompensacijų nepriklausomybės gynėjams, nukentėjusiems nuo 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos, bei jų šeimoms įstatymą, tai pagal šį įstatymą nustatytos kompensacijos apskaičiuojamos nuo likusios išlaidų dalies.

5. Viename būste gyvenamąją vietą deklaravus dviem ir daugiau šeimų ir (arba) vienų gyvenančių asmenų, kurie už komunalines paslaugas atsiskaito pagal vieną sąskaitą (atsiskaitomąją knygelę), visų būste gyvenamąją vietą deklaravusių asmenų vidutinės mėnesio pajamos apskaičiuojamos sudedant kiekvienos šeimos šiame būste gyvenamąją vietą deklaravusiems šeimos nariams tenkančią vidutinių mėnesio pajamų dalį ir (arba) vienų gyvenančių asmenų vidutines mėnesio pajamas, prieš tai atėmus jiems (jam) tenkančių valstybės remiamų pajamų dydį.

6. Jei šeimos nariui kompensacijos pagal šio įstatymo 7 straipsnio 3 dalį neteikiamos, tačiau jis gauna šio įstatymo 15 straipsnyje nurodytų pajamų, apskaičiuojant šeimos vidutines mėnesio pajamas jam tenkanti pajamų dalis iš šeimos pajamų atimama ir kompensacijos skiriamos likusiems šeimos nariams.

7. Jei šeimos nariui kompensacijos pagal šio įstatymo 7 straipsnio 3 dalį neteikiamos ir jis negauna šio įstatymo 15 straipsnyje nurodytų pajamų, apskaičiuojant šeimos vidutines mėnesio pajamas jam tenkanti pajamų dalis nenustatoma, o kompensacijos skiriamos likusiems šeimos nariams.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS
PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS SKYRIMAS IR TEIKIMAS

18 straipsnis. Piniginę socialinę paramą teikianti institucija

Piniginę socialinę paramą teikia šeimos arba vieno gyvenančio asmens deklaruojamos gyvenamosios vietos savivaldybės administracija, o jei šeima arba vienas gyvenantis asmuo gyvenamosios vietos neturi,– savivaldybės, kurioje šeima arba vienas gyvenantis asmuo gyvena, administracija.

19 straipsnis. Kreipimasis dėl piniginės socialinės paramos

1. Kreipdamasis dėl piniginės socialinės paramos, pareiškėjas užpildo Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintą prašymą-paraišką, nurodo duomenis apie save ir šeimos narius, veiklos pobūdį, turimą turtą ir šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 6–11 punktuose bei 2 dalyje nurodyto turto vertę, gaunamas pajamas, taip pat kitą piniginei socialinei paramai gauti būtiną informaciją. Prie prašymo-paraiškos pridedamos šeimos narių arba vieno gyvenančio asmens pažymos apie šio įstatymo 15 straipsnyje nurodytas pajamas, gautas per 3 praėjusius mėnesius iki mėnesio, nuo kurio skiriama piniginė socialinė parama, arba, jei pajamų šaltinis yra pasikeitęs, pajamas to mėnesio, nuo kurio prašoma skirti piniginę socialinę paramą. Visų prašyme-paraiškoje pateiktų duomenų teisingumą pareiškėjas patvirtina savo parašu.

2. Pareiškėjas pateikia duomenis apie mėnesio, einančio prieš prašymo-paraiškos pateikimo mėnesį, paskutinę dieną turimą turtą, nurodytą šio įstatymo 12 straipsnyje, ir tai patvirtinančius dokumentus. Šie duomenys, nesant pasikeitimų, pateikiami kas 12 mėnesių. Šiam terminui pasibaigus, socialinės paramos teikimo laikotarpiu iki paramos teikimo laikotarpio pabaigos naujų duomenų apie turimą turtą pateikti nereikia.

3. Turto, nurodyto šio įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose, vertę nustato savivaldybės administracija, vadovaudamasi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos parengta metodika ir Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintomis žemės ūkio produkcijos sąlyginėmis vertėmis.

20 straipsnis. Piniginės socialinės paramos skyrimas

1. Socialinė pašalpa skiriama 3 mėnesiams nuo prašymo-paraiškos pateikimo mėnesio pirmos dienos, jei kreipimosi metu šeimos nariai arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į šią pašalpą.

2. Jei pasibaigus paskirtos socialinės pašalpos teikimo laikotarpiui dėl tolesnio jos skyrimo šeima arba vienas gyvenantis asmuo per 3 mėnesius kreipiasi su prašymu-paraiška pateikdami naujus dokumentus ir duomenis apie šeimos narius bei šeimos arba vieno gyvenančio asmens pajamas, socialinė pašalpa skiriama nuo pareiškėjo nurodyto vieno iš trijų mėnesių, einančių po socialinės pašalpos gavimo laikotarpio pabaigos.

3. Jei pasibaigus paskirtos socialinės pašalpos teikimo laikotarpiui kreipiamasi vėliau kaip po 3 mėnesių nuo anksčiau paskirtos socialinės pašalpos teikimo laikotarpio pabaigos, socialinė pašalpa skiriama nuo prašymo-paraiškos pateikimo mėnesio.

4. Kompensacijos skiriamos 3 mėnesiams nuo mėnesio, kurį šeima arba vienas gyvenantis asmuo įgijo teisę į kompensacijas, pirmos dienos, tačiau ne daugiau kaip už 2 praėjusius mėnesius iki prašymo-paraiškos pateikimo mėnesio, jei šeimos nariai arba vienas gyvenantis asmuo kreipimosi metu ir laikotarpį, už kurį skiriamos kompensacijos, turėjo teisę gauti kompensacijas.

5. Jei pasibaigus paskirtos kompensacijos teikimo laikotarpiui dėl tolesnio jos skyrimo šeima arba vienas gyvenantis asmuo per 3 mėnesius kreipiasi su prašymu-paraiška pateikdami naujus dokumentus ir duomenis apie šeimos narius bei šeimos arba vieno gyvenančio asmens pajamas, kompensacijos skiriamos nuo pareiškėjo nurodyto vieno iš trijų mėnesių, einančių po kompensacijų gavimo laikotarpio pabaigos.

6. Jei pasibaigus paskirtos kompensacijos teikimo laikotarpiui kreipiamasi vėliau kaip po 3 mėnesių nuo anksčiau paskirtos kompensacijos teikimo laikotarpio pabaigos, kompensacija skiriama šio straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka.

7. Piniginė socialinė parama gali būti skiriama ilgesniam negu 3 mėnesių laikotarpiui, jei nesikeičia šeimos sudėtis ir šeimos arba vieno gyvenančio asmens pajamos.

8. Piniginė socialinė parama gali būti skiriama trumpesniam negu 3 mėnesių laikotarpiui, jei yra žinoma, kad per tą laikotarpį šeima arba vienas gyvenantis asmuo neteks teisės į piniginę socialinę paramą arba piniginės socialinės paramos dydis pasikeis (dėl šeimos sudėties, pajamų šaltinio (bet ne jo dydžio) pasikeitimo, šeimos nariui pradėjus gauti valstybės ar savivaldybės išlaikymą ir kita).

9. Jei piniginės socialinės paramos teikimo laikotarpiu socialinės paramos dydis pasikeitė (dėl šeimos sudėties, pajamų šaltinio (bet ne jo dydžio) pasikeitimo, šeimos nariui pradėjus gauti valstybės ar savivaldybės išlaikymą ir kita), paskirta piniginė socialinė parama skiriama iš naujo nuo kito mėnesio po įvykusio pasikeitimo, atsižvelgiant į to mėnesio šeimos arba vieno gyvenančio asmens pajamas.

10. Jei dėl piniginės socialinės paramos kreipiamasi tą mėnesį, kurį bent vienas šeimos narys arba vienas gyvenantis asmuo įsidarbina ar atsiranda kitas pajamų šaltinis, įskaitant vienkartines, už du ar daugiau mėnesių iš karto išmokėtas mėnesines išmokas, piniginė socialinė parama šeimai arba vienam gyvenančiam asmeniui skiriama tik tam mėnesiui pagal to mėnesio pajamas. Nuo kito mėnesio socialinė pašalpa ir (ar) kompensacijos skiriamos 16 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta tvarka.

11. Sprendimas dėl socialinės pašalpos skyrimo ir (ar) kompensacijų skaičiavimo bei teikimo priimamas ne vėliau kaip per mėnesį nuo prašymo-paraiškos ir visų reikalingų dokumentų gavimo dienos savivaldybės administracijos nustatyta tvarka.

12. Pareiškėjas apie priimtą sprendimą dėl piniginės socialinės paramos skyrimo yra informuojamas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos. Jei piniginė socialinė parama neskiriama, raštu nurodoma neskyrimo priežastis ir šio sprendimo apskundimo tvarka. Pateikti dokumentai grąžinami pareiškėjui, o jo byloje paliekamos šių dokumentų kopijos.

13. Sprendimas dėl piniginės socialinės paramos skyrimo gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

21 straipsnis. Piniginės socialinės paramos teikimas

1. Socialinė pašalpa gali būti teikiama:

1) pinigais;

2) nepinigine forma (maisto produktais, drabužiais ir kitomis reikalingomis prekėmis, kortelėmis, skirtomis pirkti maisto parduotuvėse, maitinimo talonais, apmokant vaikų maitinimo išlaidas mokyklose ar dienos centruose ir kt.).

2. Kompensacijos gali būti teikiamos:

1) pinigais;

2) apskaičiuotų kompensacijų sumą pervedant į energiją, kurą, šaltą bei karštą vandenį tiekiančių įmonių atsiskaitomąsias sąskaitas bankuose.

3. Šeimai arba vienam gyvenančiam asmeniui pakeitus deklaruotą gyvenamąją vietą (jei gyvenamosios vietos neturi, – savivaldybę, kurioje gyvena), ankstesnėje savivaldybėje piniginės socialinės paramos teikimas nutraukiamas išmokėjus už tą mėnesį, kurį buvo pakeista deklaruota gyvenamoji vieta (jei gyvenamosios vietos neturi – savivaldybė, kurioje gyveno). Šeimai arba vienam gyvenančiam asmeniui, kurie dėl piniginės socialinės paramos nustatyta tvarka kreipiasi į naujos deklaruojamos gyvenamosios vietos savivaldybę (jei gyvenamosios vietos neturi, – į savivaldybę, kurioje apsigyvena), ši parama teikiama vadovaujantis šio įstatymo 20 straipsnio 2 ir 5 dalimis, bet ne anksčiau, kaip nuo kito mėnesio po gyvenamosios vietos pakeitimo.

4. Paskirta, bet laiku neatsiimta socialinė pašalpa išmokama, jei dėl jos buvo kreiptasi ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo paskutinio mėnesio, už kurį pašalpa priklausė.

5. Mirus asmeniui, kurio vardu šeimai mokama socialinė pašalpa, šiai šeimai paskirta ir iki mirties mėnesio neišmokėta pašalpa, jeigu dėl jos buvo kreiptasi ne vėliau kaip per 3 mėnesius po pašalpos gavėjo mirties dienos, išmokama mirusįjį laidojusiam šios šeimos nariui, pateikus laisvos formos prašymą ir mirties liudijimo originalą, o jei tokio šeimos nario nėra, pervedama į vaiko (vaikų) vardu atidarytą sąskaitą banke. Mirus vienam gyvenančiam asmeniui, socialinės pašalpos teikimas nutraukiamas nuo jo mirties mėnesio pirmos dienos, o už praėjusį laikotarpį paskirta ir neatsiimta socialinė pašalpa neišmokama.

6. Socialinė pašalpa išmokama už kiekvieną praėjusį mėnesį.

7. Su energijos, kuro, vandens tiekėjais atsiskaitant kiekvieną mėnesį, kompensacijos teikiamos už kiekvieną praėjusį mėnesį.

8. Būsto šildymui ir karšto vandens ruošimui naudojant kietąjį ar kitokį kurą, kurio faktinės sąnaudos kiekvieną mėnesį nenustatomos, kompensacijos teikiamos už praėjusį mėnesį arba iš karto už visą kompensacijų skyrimo laikotarpį savivaldybės tarybos nustatyta tvarka.

9. Šeimai arba vienam gyvenančiam asmeniui apskaičiavus socialinę pašalpą, mažesnę kaip 5 litai, o kompensaciją – mažesnę kaip 1 litas, jos neišmokamos.

22 straipsnis. Savivaldybės administracijos pareigos ir teisės teikiant piniginę socialinę paramą

1. Savivaldybės administracija, teikdama piniginę socialinę paramą, privalo:

1) socialinę pašalpą teikti nepinigine forma savivaldybės tarybos nustatyta tvarka socialinės rizikos šeimoms ar asmenims ir tais atvejais, kai bent vienas šeimos narys ar vienas gyvenantis asmuo nevykdo šio įstatymo 24 straipsnio 1 dalies 5 punkte ir 2 dalyje nustatytų pareigų;

2) kompensacijas socialinės rizikos šeimoms ar asmenims teikti šio įstatymo 21 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytu būdu;

3) kompensacijas šeimai arba vienam gyvenančiam asmeniui, įsiskolinusiems už būsto šildymą, karštą ar šaltą vandenį, skirti šio įstatymo 21 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytu būdu, jei šeima arba vienas gyvenantis asmuo neatitinka šio įstatymo 6 straipsnio 6 punkto reikalavimo;

4) neskirti kompensacijų, nutraukti jų teikimą įsiskolinusiai už būsto šildymą, šaltą bei karštą vandenį šeimai arba vienam gyvenančiam asmeniui, kurie atsisako sudaryti šio įstatymo 6 straipsnio 6 punkte nurodytą sutartį arba jos nevykdo.

2. Savivaldybės administracija, teikdama piniginę socialinę paramą, turi teisę:

1) darbingus nedirbančius socialinės paramos gavėjus, nedalyvaujančius aktyviose darbo rinkos politikos priemonėse, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pasitelkti visuomenei naudingiems darbams atlikti;

2) papildomai apklausti asmenis, kurie kreipiasi dėl piniginės socialinės paramos skyrimo ar gauna šią paramą, tikrinti jų pateiktus dokumentus ir reikalauti papildomų duomenų, įrodančių šeimos arba vieno gyvenančio asmens teisę į piniginę socialinę paramą;

3) tikrinti šeimos arba vieno gyvenančio asmens gyvenimo sąlygas, turimą turtą ir užimtumą, surašyti buities tyrimo aktą;

4) atsiradus neaiškumų dėl prašyme-paraiškoje pateiktų duomenų apie turimą turtą ir gaunamas pajamas arba patikrinimo metu kilus įtarimui, kad yra pateikti neteisingi duomenys arba jie nuslepiami, pareikalauti, kad šeimos nariai arba vienas gyvenantis asmuo deklaruotų turtą (įskaitant gaunamas pajamas) Gyventojų turto deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka;

5) nereikalauti iš piniginę socialinę paramą gaunančios šeimos arba vieno gyvenančio asmens kas 3 mėnesius iš naujo pateikti tų duomenų, kurie iki pakartotinio kreipimosi yra nepasikeitę;

6) neskirti piniginės socialinės paramos šeimai arba vienam gyvenančiam asmeniui, nevykdantiems šio įstatymo 24 straipsnio 1 dalies 1–4 punktuose nustatytų pareigų.

3. Patikrinus šeimos gyvenimo sąlygas ir surašius buities tyrimo aktą, savivaldybės administracijai suteikiama teisė iš šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje numatytų lėšų:

1) skirti socialinę pašalpą, jei šeimos arba vieno gyvenančio asmens pajamos yra mažesnės už valstybės remiamas pajamas šeimai arba vienam gyvenančiam asmeniui, tačiau šeima arba vienas gyvenantis asmuo neatitinka šio įstatymo 5 straipsnio 1 ar 3 punktuose nustatytų reikalavimų;

2) skirti kompensacijas, jei išlaidos už būsto šildymą, už faktinį šalto vandens ir karšto vandens kiekį atitinka šio įstatymo 9 straipsnio nustatytus kompensuojamus dydžius, tačiau šeima arba vienas gyvenantis asmuo neatitinka šio įstatymo 6 straipsnio 1 ar 5 punktuose nustatytų reikalavimų;

3) skirti kompensacijas už didesnį, negu nustatyta 10 straipsnio 1 dalies 1 punkte, būsto ploto normatyvą;

4) skirti socialinę pašalpą šeimai, kuri dėl vaiko materialinio išlaikymo arba dėl išlaikymo ir (ar) tėvystės nustatymo kreipėsi į teismą, bet tėvystė nebuvo nustatyta ir išlaikymas nebuvo priteistas.

4. Savivaldybės tarybos nustatyta tvarka iš savivaldybės biudžeto lėšų socialinė parama gali būti skiriama ir kitais šio įstatymo nenustatytais atvejais (skiriama vienkartinė pašalpa; padengiamas įsiskolinimas už būstą; kompensuojamos išlaidos už didesnį karšto ir šalto vandens kiekį, negu šiame įstatyme nustatytas normatyvas; kompensuojamos šiame įstatyme nenurodytos būsto išlaikymo išlaidos ir kita).

23 straipsnis. Informacijos teikimas

1. Pažymas apie asmens, pageidaujančio gauti piniginę socialinę paramą, turimą turtą ir pajamas juridiniai ir fiziniai asmenys nemokamai pateikia per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos.

2. Valstybės ir savivaldybių įmonės, institucijos, įstaigos ir organizacijos savivaldybių administracijų prašymu nemokamai teikia joms informaciją, reikalingą piniginei socialinei paramai skirti.

3. Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka savivaldybių administracijos teikia Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai duomenis apie jų teritorijose gyvenančioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims suteiktą piniginę socialinę paramą bei jos reikalavimu kitus duomenis apie šią paramą.

4. Savivaldybių administracijos užtikrina šeimų ir vienų gyvenančių asmenų pateiktų piniginei socialinei paramai gauti duomenų konfidencialumą.

SEPTINTASIS SKIRSNIS
PINIGINĘ SOCIALINĘ PARAMĄ GAUNANČIOS ŠEIMOS IR VIENO GYVENANČIO ASMENS PAREIGOS

24 straipsnis. Piniginę socialinę paramą gaunančios šeimos ir vieno gyvenančio asmens pareigos

1. Piniginę socialinę paramą gaunanti šeima ir vienas gyvenantis asmuo privalo:

1) pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintą prašymo-paraiškos formą pateikti visą ir teisingą informaciją, įrodančią šeimos arba vieno gyvenančio asmens teisę gauti piniginę socialinę paramą, bei būtinus piniginei socialinei paramai gauti dokumentus;

2) per mėnesį pranešti apie materialinės padėties pasikeitimą ar atsiradusias aplinkybes, turinčius įtakos teisei į piniginę socialinę paramą arba piniginės socialinės paramos dydžiui;

3) savivaldybės administracijos reikalavimu deklaruoti turimą turtą (įskaitant gaunamas pajamas) Gyventojų turto deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka;

4) sudaryti savivaldybių socialiniams darbuotojams galimybę tikrinti gyvenimo sąlygas, turimą turtą ir užimtumą;

5) dalyvauti savivaldybės administracijos pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytą tvarką organizuojamuose visuomenei naudinguose darbuose.

2. Bedarbiai šeimos nariai ir vieni gyvenantys asmenys privalo vykdyti teritorinių darbo biržų sudarytuose individualiuose įdarbinimo planuose nustatytus įsipareigojimus (neatsisakyti profesinio mokymo ar kvalifikacijos tobulinimo, siūlomo darbo, viešųjų bei Užimtumo fondo remiamų darbų ir kita).

AŠTUNTASIS SKIRSNIS
NETEISĖTAI GAUTOS PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS IŠIEŠKOJIMAS

25 straipsnis. Dėl gavėjo kaltės neteisėtai gautos piniginės socialinės paramos išieškojimas

1. Nustačius, kad šeima arba vienas gyvenantis asmuo piniginę socialinę paramą gavo neteisėtai, nes kreipimosi metu pateikė neteisingus duomenis apie turtą, gaunamas pajamas, šeimos narius ar kitus duomenis, reikalingus piniginei socialinei paramai skirti, arba nepranešė apie materialinės padėties pasikeitimą ar atsiradusias aplinkybes, turinčias įtakos teisei į piniginę socialinę paramą arba piniginės socialinės paramos dydžiui, šeima arba vienas gyvenantis asmuo turi grąžinti neteisėtai gautą sumą arba ją mokėti dalimis.

2. Negrąžinta neteisėtai gauta piniginė socialinė parama, išskyrus atvejus, kai šeima arba vienas gyvenantis asmuo ne trumpiau kaip 3 mėnesius po paskutinio paramos gavimo laikotarpio nesikreipė dėl piniginės socialinės paramos, yra išieškoma savivaldybės administracijos priimtu sprendimu iš gavėjui priklausančios piniginės socialinės paramos sumos išskaičiuojant ne daugiau kaip po 20 procentų mokėtinos sumos per mėnesį.

26 straipsnis. Dėl savivaldybės administracijos kaltės neteisėtai išmokėtos piniginės socialinės paramos išieškojimas

Dėl savivaldybės administracijos kaltės neteisėtai išmokėtos piniginės socialinės paramos lėšos išieškomos įstatymų nustatyta tvarka.

DEVINTASIS SKIRSNIS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27 straipsnis. Piniginės socialinės paramos gavėjų teisės į socialinę paramą užtikrinimas

Jei piniginė socialinė parama šeimai arba vienam gyvenančiam asmeniui priklauso pagal dvi ar daugiau šio įstatymo nuostatų, taikoma ta nuostata, kuri šeimai arba vienam gyvenančiam asmeniui yra palankiausia.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS ROLANDAS PAKSAS

_____

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. IX-1892, 2003-12-11, Žin., 2003, Nr. 123-5577 (2003-12-30)
PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS MAŽAS PAJAMAS GAUNANČIOMS ŠEIMOMS (VIENIEMS GYVENANTIEMS ASMENIMS) ĮSTATYMO 26 IR 28 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

2.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. IX-1912, 2003-12-18, Žin., 2003, Nr. 123-5584 (2003-12-30)
PROKURATŪROS ĮSTATYMO, VIEŠŲJŲ IR PRIVAČIŲ INTERESŲ DERINIMO VALSTYBINĖJE TARNYBOJE ĮSTATYMO, SAVIVALDYBIŲ TARYBŲ RINKIMŲ ĮSTATYMO, PREZIDENTO RINKIMŲ ĮSTATYMO, SEIMO RINKIMŲ ĮSTATYMO, PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS MAŽAS PAJAMAS GAUNANČIOMS ŠEIMOMS (VIENIEMS GYVENANTIEMS ASMENIMS) ĮSTATYMO, VALSTYBĖS GARANTUOJAMOS TEISINĖS PAGALBOS ĮSTATYMO IR VALSTYBĖS KONTROLĖS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 2004 m. sausio 1 d.

3.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. IX-2217, 2004-05-04, Žin., 2004, Nr. 80-2835 (2004-05-14)
VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO PENSIJŲ ĮSTATYMO, VALSTYBINIŲ ŠALPOS IŠMOKŲ ĮSTATYMO, MOKSLININKŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ LAIKINOJO ĮSTATYMO, VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO, VALSTYBĖS PARAMOS BŪSTUI ĮSIGYTI AR IŠSINUOMOTI ĮSTATYMO, PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS MAŽAS PAJAMAS GAUNANČIOMS ŠEIMOMS (VIENIEMS GYVENANTIEMS ASMENIMS) ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

4.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. IX-2450, 2004-09-21, Žin., 2004, Nr. 146-5303 (2004-10-01)
PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS MAŽAS PAJAMAS GAUNANČIOMS ŠEIMOMS (VIENIEMS GYVENANTIEMS ASMENIMS) ĮSTATYMO 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 26, 27 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 2004 m. spalio 1 d.

5.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. IX-2539, 2004-11-04, Žin., 2004, Nr. 171-6299 (2004-11-26)
MOKSLININKŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ LAIKINOJO ĮSTATYMO, VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO, TEISĖJŲ VALSTYBINIŲ PENSIJŲ ĮSTATYMO, VALSTYBINIŲ SOCIALINIO DRAUDIMO SENATVĖS PENSIJŲ IŠANKSTINIO MOKĖJIMO ĮSTATYMO, PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS MAŽAS PAJAMAS GAUNANČIOMS ŠEIMOMS (VIENIEMS GYVENANTIEMS ASMENIMS) ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Šis įstatymas įsigalioja nuo 2005 m. sausio 1 d.

6.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. X-144, 2005-03-24, Žin., 2005, Nr. 47-1555 (2005-04-12)
PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS MAŽAS PAJAMAS GAUNANČIOMS ŠEIMOMS (VIENIEMS GYVENANTIEMS ASMENIMS) ĮSTATYMO 8 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

7.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. X-916, 2006-11-21, Žin., 2006, Nr. 130-4889 (2006-11-30)

PINIGINĖS SOCIALINĖS PARAMOS MAŽAS PAJAMAS GAUNANČIOMS ŠEIMOMS (VIENIEMS GYVENANTIEMS ASMENIMS) ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS
Nauja įstatymo redakcija (keistas įstatymo pavadinimas)
Šis įstatymas įsigalioja nuo 2006 m. gruodžio 1 d.

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušrinė Trapinskienė (2006-11-30)
autrap@lrs.lt